

TESAV

TOPLUMSAL EKONOMİK SİYASAL
ARAŞTIRMALAR VAKFI

**2024 BELEDİYE SEÇİMLERİNDE
CHP VE AK PARTİ’NİN ALDIKLARI SONUÇLAR**

Erol TUNCER – TESAV Vakfı Başkanı

31 Mart 2024 tarihinde ÷lke çapında 1393 belediyede seçim yapılmıştır. Bu belediyelerin 30'u B÷y÷kşehir, 51'i İl Merkezi, 922'si İlçe ve 390'ı Belde Belediyesidir.

31 Mart 2024 Belediye Başkanlıkları Seçimlerinde, İktidar Partisi AK Parti ilk kez ikinci sıraya d÷řm÷ř; Ana Muhalefet Partisi CHP ise 1957 yerel seçimlerinden 47 yıl sonra ilk kez birinci sıraya gelmiştir. Bu, siyasal tarihimiz açısından önemli bir olgudur.

Bu alışmada, CHP ve Ak Parti'nin belediye seçimlerinde aldıkları sonuçlar, çeşitli açılardan ele alınarak, değerlendirilmektedir.

GİRİŞ

31 Mart 2024 tarihinde ülke çapında 1.393 belediyede seçimler yapılmıştır.

Bu belediyelerin 30'u Büyükşehir, 51'i (Büyükşehir olmayan) İl Merkezi, 922'si İlçe ve 390'ı Belde Belediyesi'dir.

Ülke çapında AK Parti 541, CHP ise 411 belediye kazanmıştır.

2024 Belediye Seçimlerinde öne çıkan hususlar şunlardır:

1. AK Parti'nin oy oranları ve belediye sayılarında önceki seçimlerde başlamış olangerilemelerbu seçimde de sürmüştür. CHP ise oy oranları ve belediye sayılarında, önceki seçimlere göre yükselişlerini sürdürmektedir.
2. CHP belediye seçimlerinde, 1977 yılından bu yana ilk kez birinci sırayı almış, Böylece '*Ak Parti'nin yenilmezliği*' düşüncesi ortadan kalkmıştır.
Kaynak: (Tablo 1)
3. Belediye ölçeği büyüdükçe CHP'nin, ölçek küçüldükçe AK Parti'nin kazanmış olduklarıbelediye sayıları yükselmektedir.

CHP Büyükşehirler ve Büyükşehir olmayan İl Merkezlerinde, AK Parti ise İlçe ve Beldelerde üstünlüğü elde etmiştir. *Kaynak: (Tablo 1 ve 2)*

⇒ CHP 2014 seçiminde 6, 2019 seçiminde 11 olan Büyükşehir Belediye sayısınıbu kez 14'e çıkarmış,

⇒ AK Parti'nin Büyükşehir Belediye sayıları ise sırasıyla 18'den 15'e ve 12'ye düşmüştür. *Kaynak: (Erol Tuncer, Seçim 2019, s. 90, 95, TESAV Yayınları) (Tablo 3 ve 4)*

CHP Büyükşehirlerdeki oy oranları açısından da açık ara öndedir.

CHP'nin kazanmış olduğu Büyükşehir Belediye Seçimlerindeki oy oranları % 46,72 (Adana) ile % 60'51 (Ankara) arasında yer alırken,

AK Parti'nin kazanmış olduğu Büyükşehir Belediyelerindeki oy oranları % 38,61 (Kayseri) ile % 51,49 (Trabzon) arasında kalmıştır. (Tablo 3 ve 4)

- ⇒ CHP'nin 2014 seçimlerinde 7, 2019'da 10 olan İl Merkezi Belediyesi sayısı bu kez 21'e yükselmiş,

AK Parti'nin aynı seçimlerdeki İl Merkezi Belediye Başkanlığı sayıları sırasıyla 30'dan 24'e ve bu kez 12'ye düşmüştür.

Kaynak: (Tablo 7 ve 8) ve (Tuncer Erol, Seçim 2019, s. 90, 95)

CHP'nin İl Merkezi Belediye seçimlerinde oy oranları % 29,65 (Kütahya) ile % 54,56 (Giresun) arasında yer almaktadır.

AK Parti'nin İl Merkezlerindeki oy oranları ise% 33,69 (Bingöl) ile % 41,96 (Isparta) arasında yer almaktadır. *Kaynak: (Tablo 7 ve Tablo 8)*

- ⇒ CHP'nin Büyükşehirlerde kazanmış olduğu İlçe Belediyesi sayısı 2014 seçiminde 101, 2019seçiminde 118 iken 2024 seçiminde 231'e yükselmiştir. Tablo 9 ve (Erol Tuncer, Seçim 2019, s. 90, 95)

AK Parti'nin kazanmış olduğu Büyükşehir İlçe Belediyesi sayıları ise 2014'den itibaren, sırasıyla, 323 - 291 – 166 olmuştur (Tablo 8).

AK Parti'de bu alanda da sürekli gerileme söz konusudur. (Tablo 9) ve (Tuncer Erol, 2019 seçimleri s. 90, 94)

- ⇒ CHP'nin İl Merkezi belediyelerinde kazanmış olduğu İlçe Belediyesi sayısı 2014 seçiminde 57, 2019 seçiminde 63 iken 2024 seçiminde 84 olmuştur.

Ak Parti'nin kazanmış olduğu İl Merkezi İlçe Belediyesi sayıları ise 2014'den itibaren, sırasıyla 236 – 225 – 180 olmuştur.

(Tablo 10) ve (Erol Tuncer, Seçim 2019, s. 90, 95).

CHP'de ilerleme, AK Parti'de ise gerileme söz konusudur. AK Parti, gerilemelere karşın birinci sıradaki yerini korumaktadır.

SONUÇ

1. AK Parti'nin 2014 seçimlerinde başlayan kayıplarının bu seçimde de sürmekte olduğu görülmektedir.

Oysa aynı dönemde CHP'nin oyları sürekli olarak yükselmektedir.

2. Gerek AK Parti gerekse CHP'nin, 2019'dan itibaren yönettikleri ve 2024'de yeniden kazanmış oldukları Büyükşehir ve İl Merkezi Belediyelerinin bir kısmında oy kaybı yaşadıkları görülmektedir.

AK Parti ve CHP'nin, belediyelerin hizmet kaliteleriyle ilgili olduğunu sandığımız bu husus üzerinde durmaları gerektiği kanısındayız.

⇒ CHP, 2019 – 2024 yılları arasında yönetmiş olduğu 14 Büyükşehir Belediyesinin 7'sinde 0,94 ile 9, 10puanları arasında oy kayıpları yaşamıştır: Adana, Antalya, Aydın, Eskişehir, İstanbul, İzmir, Tekirdağ.

⇒ AK Parti, 2019 – 2024 yılları arasında yönetmiş olduğu 11 Büyükşehir Belediyesinde 5,21 ile 25,19 puanları arasında oy kayıpları yaşamıştır.

3. CHP'nin Büyükşehirlerdeki ağırlığı yalnızca oy oranlarıyla sınırlı değildir: Ülke nüfusunun önemli bölümünün CHP'li Büyükşehirlerde yaşamakta olduğu görülmektedir. Yine bu belediyelerin bulunduğu iller, gayrisafi yurt içi hasılasına (GSMH)'ya önemli ölçüde katkıda bulunmaktadır.

⇒ CHP'li 14 Büyükşehir'de ülke nüfusunun % 51,76'sı, AK Parti'li 12 Büyükşehirde ise ülke nüfusunun % 19,04'ü yaşamaktadır (TÜİK – 2023).

⇒ CHP'li Büyükşehir Belediyelerinin bulunduğu iller Gayrı Safi Yurt İçi Hasılaya (GSYİH) % 66,53 oranında, AK Parti'li Büyükşehir Belediyeleri ise % 16,12 oranında katkıda bulunmaktadır (TÜİK – 2022).

4. Harita I ve Harita II'nin gösterdiği bir başka gerçek de şudur: CHP geçmişte olduğu gibi artık yalnızca Ege ve Akdeniz kıyılarının partisi değildir.

Parti, İçbatı Anadolu (Afyonkarahisar, Denizli, Kütahya, Manisa, Uşak);

Karadeniz (*Kastamonu, Bartın, Giresun, Zonguldak*) ve Güneydoğu Anadolu (Adıyaman, Kilis) Bölgelerinde de bazı MHP'li ve Ak Parti'li belediyeleri bu kez kendi bünyesine katmayı başarmıştır.

TABLÖLAR

Siyasi Partilerin 2024 Yerel Seçimlerindeki Oy Oranları				
Tablo 1				
	İl Genel Meclisi	Belediye Meclisi Üyeliği	Belediye Başkanlığı	Büyükşehir Bld. Başkanlığı
AK PARTİ	32,16 (1.)	32,38 (2.)	33,05 (2.)	36,44 (2.)
CHP	23,21(2.)	35,48 (1.)	35,80 (1.)	42,00 (1.)
DEM	7,89 (4.)	5,62 (5.)	5,41 (5.)	5,08 (4.)
MHP	16,64 (3.)	5,85 (4.)	5,95 (4.)	1,65 (6.)
YRP	6,50 (5.)	6,98 (3.)	6,79 (3.)	6,11 (3.)
İYİ PARTİ	5,08 (6.)	4,59 (6.)	4,61 (6.)	3,39 (5.)

Kaynak: YSK Seçmen Kütüğü Genel Müdürlüğü 31 Mart 2024 Mahalli İdareler Genel Seçimleri Seçim İstatistikleri Bülteni, LİSTE-1 ve Liste 4 .

- (1) CHP, 3 seçimde 1. sırada, İl Genel Meclisi seçimlerinde 2. sıradadır. Partinin 4 seçimdeki oy oranları %23,21 – 42,00 arasındadır.
- (2) AK Parti, İl Genel Meclisi seçimlerinde 1. sırada, diğer seçimlerde 2. sıradadır. Partinin 4 seçimdeki oy oranları %32,16 – 36, 44 arasındadır.
- (3) DEM P. İl Genel Meclisi ve Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçimlerinde 4. sırada, Belediye Meclisi Üyeliği ve Belediye Başkanlığı seçimlerinde ise 5. sıradadır. Partinin 4 seçimdeki oy oranları % 5,08 – 7,89 arasındadır.
- (4) MHP, İl Genel Meclisi seçimlerinde 3. sırada, Belediye Meclisi ve Belediye Başkanlığı seçimlerinde 4. sırada, Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçimlerinde ise 6. sıradadır. Partinin 4 seçimdeki oy oranları % 1,65 – 16, 64 arasındadır.
- (5) YRP, İl Genel Meclisi seçimlerinde 5. sırada, diğer seçimlerde ise 3. Sıradadır. Partinin 4 seçimdeki oy oranları % 6,11 – 6,98 arasındadır.
- (6) İYİ P. Büyükşehir Belediye Başkanlık seçimlerinde 5. sırada, diğer seçimlerde ise 6. sıradadır. Partinin 4 seçimdeki oy oranları % 3,39 – 5,08 arasındadır.

Siyasi Partilerin Kazanmış Oldukları Belediye Başkanlığı Sayıları**Tablo 2**

	Büyükşehir Bld. Başkanlığı	İl Merkezi Bld. Başkanlığı	İlçe Bld. Başkanlığı	Belde Bld. Başkanlığı	Toplam
CHP	14 (1.)	21 (1.)	315 (2.)	61 (3.)	411
AK PARTİ	12 (2.)	12 (2.)	347 (1.)	170 (1.)	541
MHP	-	8 (3.)	114 (3.)	97 (2.)	219
DEM	3 (3.)	7 (4.)	58 (4.)	10 (5.)	78
YRP	1 (4.)	1 (5.)	37 (5.)	24 (4.)	63
İYİ PARTİ	-	1 (5.)	22(6.)	7 (6.)	30
BBP	-	1 (5.)	13 (7.)	6 (7.)	20
DİĞER	-	-	16	15	31
Toplam	30	51	922	390	1393

Kaynak: YSK Seçmen Kütüğü Genel Müdürlüğü 31 Mart 2024 Mahalli İdareler Genel Seçimleri Seçim İstatistikleri Bülteni, LİSTE-3, ve s. 2-ila 9.

- (1) CHP, kazandığı belediye sayıları itibariyle Büyükşehir ve İl Merkezi Belediyelerinde 1'inci sırayı almış, İlçe ve Belde Belediyelerinde 2'nci ve 3'üncü sıralarda yer almıştır.
- (2) AK Parti, kazandığı belediye sayıları itibariyle Belde ve İlçe Belediyelerinde 1'inci sırayı, Büyükşehir ve İl Merkezi Belediyelerinde ise 2'nci sırayı almıştır.
- (3) MHP hiçbir Büyükşehir Belediyesi kazanamamıştır. Parti, kazandığı Belde Belediye Başkanlığı sayısında 2'nci sırayı, İl Merkezi ve İlçe Belediye Başkanlıkları sayılarında 3. sırayı almıştır.
- (4) DEM Parti kazanmış olduğu Büyükşehir Belediyeleri sayısında 3'üncü, İl Merkezi ve İlçe Belediyeleri sayısında 4'üncü, Belde Belediyeleri sayısında ise 5'inci sıradadır.
- (5) YRP, Büyükşehir ve Belde Belediye Başkanlıkları sayısında 4'üncü sırada, İl Merkezi ve İlçe Belediyeleri sayılarında 5.sıradadır.

- (6) İYİ Parti'nin kazandığı Büyükşehir Belediye Başkanlığı yoktur. Parti, İl Merkezi Belediye Başkanlıklarında 5. sırada; İlçe ve Belde Başkanlıklarında 6. Sıradadır.
- (7) Büyükşehir Belediye Başkanlığı kazanamayan BBP, İl Merkezi Başkanlığında 5'inci, İlçe ve Belde Belediye Başkanlıklarında 7'nci sıralardadır.

CHP'nin Kazandığı Büyükşehir Belediye Seçimlerinde CHP – AK Parti Oy Oranı Farkları				
Tablo 3				
	CHP (%)	AK PARTİ (%)	MHP (%)	Fark (Puan)
Adana	46,72	37,45	-	9,27
Ankara	60,51	31,68	-	28,83
Antalya	48,71	40,03	-	8,68
Aydın	50,53	36,72	-	13,81
Balıkesir	51,12	40,54	-	10,58
Bursa	47,67	38,36	-	9,31
Denizli	48,12	38,88	-	9,24
Eskişehir	51,06	37,85	-	13,21
İstanbul	51,21	39,59	-	11,62
İzmir	49,02	37,06	-	11,96
Manisa	57,29	0,00 (*)	29,78	27,51
Mersin	59,57	0,00 (*)	31,07	28,50
Muğla	55,03	32,71	-	22,32
Tekirdağ	50,27	35,59	-	14,68

(*) AK Parti, Manisa ve Mersin'de seçime girmemiş ve MHP adayını desteklemiştir.

- (1) CHP'nin oy oranları(% 46,72 ile % 60,51) arasında yer almıştır.
- (2) CHP, 5 ilde (% 46,72 ile % 49,02) oranları arasında oy almıştır.
- (3) CHP 8 ilde (% 50,27 ile % 59,57) oranları arasında oy almıştır.
- (4) CHP, 1 ilde % 60 oranının üzerine çıkmıştır (% 60,51)
- (5) CHP ile ikinci partiler arasındaki farklar, (% 8,68 ile % 28,83) oranları arasında değişmektedir.

AK Parti'nin Kazandığı Büyükşehir Belediyelerinde AK Parti – CHP Oy Oranı Farkları**Tablo 4**

	AK PARTİ (%)	CHP (%)	Fark (Puan)
Erzurum	50,42	6,52	43,90
Gaziantep	38,83	28,14	10,69
Hatay	44,50	44,17	0,33
K. Maraş	42,41	15,21	27,20
Kayseri	38,61	14,36	24,25
Kocaeli	45,84	29,01	16,83
Konya	49,44	12,79	36,65
Malatya	48,97	37,33	11,64
Ordu	40,07	16,58	23,49
Sakarya	47,19	16,51	30,68
Samsun	42,17	27,03	15,14
Trabzon	51,49	28,47	23,02

- (1) AK Parti'nin oy oranları %38,61 (Kayseri) ile % 51,49 (Trabzon) arasında yer almaktadır.
- (2) AK Parti 2 ilde (% 38,61 ile % 38,83) arasında oy almıştır.
- (3) Parti 8 ilde (% 40,07 ile % 49,44 arasında) oranları arasında oy almıştır.
- (4) AK Parti 2 ilde (% 50,42 ile % 51,49) oranlarında oy almıştır.
- (5) AK Parti ile ikinci sıradaki partiler arasındaki oy oranı farkları 0,33 (Hatay) ile 43,90 (Erzurum) puanları arasında yer almaktadır.

**CHP'nin Kazandığı Büyükşehir Belediye Seçimlerinde Oy Oranları Farkları
(2019 -2024)**

Tablo 5

	2024 (%)	2019 (%)	Fark (Puan)
Adana	46,72	53,69	-6,97
Ankara	60,51	50,93	9,58
Antalya	48,71	50,62	-1,91
Aydın	50,53	53,94	-3,41
Balıkesir	51,12	-(1)	-
Bursa	47,67	47,03	0,64
Denizli	48,12	- (1)	-
Eskişehir	51,06	52,30	-1,24
İstanbul	51,21	54,22 ⁽²⁾	-3,01
İzmir	49,02	58,12	-9,10
Manisa	57,29	- (1)	-
Mersin	59,57	45,09	14,48
Muğla	55,03	36,01	19,02
Tekirdağ	50,27	51,21	-0,94

(1) CHP, 2019 yılında Balıkesir, Denizli ve Manisa'da seçime katılmamıştır.

(2) 23 Haziran 2019'da yenilenen seçimde alınan sonuçtur.

CHP, 2019 seçiminde kazanmış olduğu 11 belediyeden 1'ini (Hatay) kaybetmiş, buna karşılık AK Parti'den Balıkesir, Bursa, Denizli'yi; MHP'den Manisa'yı almış ve böylece partinin Büyükşehir Belediyesi sayısı 14 olmuştur.

- (1) 14 Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçimlerinin 7'sinde, 2019 seçimlerine göre oy düşüşleri yaşanmıştır. Oy düşüşleri 0,94 puan (Tekirdağ) ile 9,10 puan (İzmir) arasındadır.
- (2) CHP, kazanmış olduğu Büyükşehir Belediyelerinin 4'ünde, 2019 seçimlerine göre oylarını yükseltmiştir. Oy yükselişleri 0,64 (Bursa) ile 19,02 puan (Muğla) arasındadır.

**AK PARTİ'nin Kazandığı Büyükşehir Belediye Seçimlerindeki Oy Oranları Farkları
(2019 – 2024)**

Tablo 6

	2024 (%)	2019 (%)	Fark (Puan)
Erzurum	50,42	62,82	-12,40
Gaziantep	38,83	53,97	-15,14
Hatay	44,50	42,80	1,70
K. Maraş	42,41	67,60	-25,19
Kayseri	38,61	63,39	-24,78
Kocaeli	45,84	55,59	-9,75
Konya	49,44	70,53	-21,09
Malatya	48,97	68,47	-19,50
Ordu	40,07	56,93	-16,86
Sakarya	47,19	65,04	-17,85
Samsun	42,17	47,38	-5,21
Trabzon	51,49	64,61	-13,12

AK Parti, 2019 seçiminde kazanmış olduğu 15 Büyükşehir Belediyesinden Balıkesir, Bursa ve Denizli'yi CHP'ye, Şanlıurfa'yı YRP'ye kaybetmiş; buna karşılık CHP'li Hatay Belediyesini kazanmış; sonuçta partinin Büyükşehir Belediyesi sayısı 12'ye düşmüştür.

- (1) AK Parti, seçimi kazanmış olduğu 12 belediyeden 11'inde, 2019'a göre oy kayıpları yaşamıştır. Oy kayıpları % 5,21 (Samsun) ile % 25,19 (Kahramanmaraş) arasındadır.
- (2) AK Parti, Büyükşehir Belediyelerinden yalnızca Hatay'da oy artışı sağlayabilmiştir (1,70 puan) .

**CHP'nin Kazanmış Olduğu İl Merkezi Belediye Seçimlerindeki Oy Oranları Farkları
(2019 – 2024)**

Tablo 7

	2024 (%)	2019 (%)	Fark (Puan)
Adıyaman	49,74	-(1)	- (*)
Afyonkarahisar	50,70	-(1)	- (*)
Amasya	43,03	16,65	26,38
Ardahan	45,06	51,20	-6,14
Artvin	45,22	50,96	-5,74
Bartın	51,29	24,05	27,24
Bilecik	48,88	47,51	1,37
Bolu	53,04	51,88	1,16
Burdur	46,28	53,29	-7,01
Çanakkale	39,70	58,93	-19,23
Edirne	46,67	44,87	1,80
Giresun	54,56	46,78	7,78
Kastamonu	49,17	18,16	31,01
Kırıkkale	49,90	-(1)	- (*)
Kırşehir	52,86	43,34	9,52
Kilis	41,98	- (1)	- (*)
Kütahya	29,65	25,41	4,24
Sinop	49,36	56,63	-7,27
Uşak	40,93	10,38	30,55
Yalova	46,39	45,63	0,76
Zonguldak	54,52	37,79	16,73

(*) CHP 2019'da Adıyaman, Afyonkarahisar, Kırıkkale ve Kilis'te seçime katılmamıştır.

CHP, 2019 seçiminde kazanmış olduğu 10 İl Merkezi Belediye Başkanlığını bu seçimde de korumuş; bunlara ek olarak:

- ⇒ AK Parti'den 7 belediye (Adıyaman, Afyonkarahisar, Giresun, Kırıkkale, Kilis, Uşak, Zonguldak),
- ⇒ MHP'den 4 belediye (Amasya, Bartın, Kastamonu, Kütahya), almışve böylece partinin İl MerkeziBelediyesi sayısı 21'eyükselmiştir.
- ⇒ CHP'nin oy oranları % 29,65 (Kütahya) ile % 54,56 (Giresun) arasında yer almaktadır.
- ⇒ İl Merkezi Belediye Başkanlığı seçimlerinin 5'inde, 2019 seçimlerine göre oy düşüşleri yaşanmıştır. (Ardahan, Artvin, Burdur, Çanakkale, Sinop)

Oy düşüşleri, 5,74 puan (Artvin) ile 19,23 puan (Çanakkale) arasında yaşanmıştır.

Dikkate değer nokta, düşüş yaşanan illerin bir seçim öncesinde CHP tarafından kazanılmış olmasıdır.

- ⇒ CHP, kazanmış olduğu İl Merkezi Belediyelerinin 12'sinde oylarını yükseltmiştir. Oy yükselişleri 1,16 puan (Bolu) ile 31,01 puan (Kastamonu) arasındadır.

**AK Parti'nin Kazanmış Olduğu İl Merkezi Belediye Seçimlerindeki Oy Oranları Farkları
(2019 – 2024)**

Tablo 8

	2024 (%)	2019 (%)	Fark (Puan)
Aksaray	36,85	41,07	-4,22
Bayburt	39,15	36,09	3,06
Bingöl	33,69	39,63	-5,94
Bitlis	38,23	43,43	-5,20
Çorum	40,55	43,34	-2,79
Düzce	40,23	47,41	-7,18
Elazığ	38,19	41,25	-3,06
Isparta	41,96	38,49	3,47
Karabük	33,71	38,96	-5,25
Niğde	36,23	38,30	-2,07
Rize	54,70	71,04	-16,34
Şırnak	47,58	60,48	-12,90

AK Parti'nin 2019 seçiminde kazanmış olduğu 24 İl Merkezi Belediye Başkanlığı, bu seçimde 12'ye düşmüştür. Partinin seçim kaybettiği 12 İl Merkezi Belediye Başkanlığının:

- ⇒ 7'si CHP tarafından, (Adıyaman, Afyonkarahisar, Giresun, Kırıkkale, Kilis, Uşak, Zonguldak);
- ⇒ 1'i DEM Parti tarafından (Ağrı), 1'i MHP tarafından (Gümüşhane), 1'i İYİ Parti tarafından (Nevşehir), 1'i BBP tarafından (Sivas), 1'i de YRP tarafından (Yozgat) kazanılmıştır.
- ⇒ AK Parti'nin oy oranları % 33,69 (Bingöl) ile % 54,70 (Rize) arasında yer almaktadır.
- ⇒ AK Parti, İl Merkezlerinde kazanmış olduğu belediye başkanlığı seçimlerinin 2'sinde 2019 seçimlerine göre oy oranını yükseltebilmiş, 10 belediyede ise oy düşüşleri yaşanmıştır.
- ⇒ Oy düşüşleri, 1,80 puan (Niğde) ile 16,34 puan (Rize) arasındadır.

Oy düşüşlerinin yaşandığı iller, daha önce Ak Parti yönetiminde olan illerdir. Oy yükselişleri ise Bayburt'ta 3,06 puan, Isparta'da 3,47 puandır.

Siyasi Partilerin Büyükşehir Belediyelerinde Kazandıkları İlçe Belediye Başkanlıkları Sayıları			
Tablo 9			
CHP	231	BBP	8
AK Parti	166	DP	1
DEM	43	DSP	1
MHP	25	TİP	1
YRP	25	BAĞIMSIZ	5
İYİ PARTİ	13	T o p l a m	519

Kaynak: YSK Seçmen Kütüğü Genel Müdürlüğü 31 Mart 2024 Mahalli İdareler Genel Seçimleri Seçim İstatistikleri Bülteni s.34.

(1) CHP, kazanmış olduğu 14 büyükşehir belediyesinin13'ünde ilçe belediyelerinin çoğunluğunu almış, yalnızca Bursa'da yarıdan azını alarak AK Parti'nin ardından 2. sıraya düşmüştür.

(2) AK Parti, kazanmış olduğu 12 Büyükşehir Belediyesinin:

- ⇒ 5'inde (Hatay, Kocaeli, Malatya, Ordu, Trabzon) ilçe belediyelerinin çoğunluğunu almış,
- ⇒ Kayseri ve Sakarya'da ilçelerin yarısını almış,
- ⇒ Erzurum, Gaziantep, Konya, Kahramanmaraş ve Samsun'daki ilçelerin yarıdan azını almıştır.

CHP ve AK Parti'nin İl Merkezi Belediyelerinde Kazandıkları İlçe Belediye Başkanlıkları Sayıları			
Tablo 10			
CHP	84	DEVA	1
AK PARTİ	180	DP	1
MHP	89	SAADET	1
DEM	15	SOL PARTİ	1
YRP	12	BAĞIMSIZ	4
İYİ PARTİ	10	T o p l a m	403
BBP	5		

Kaynak: YSK Seçmen Kütüğü Genel Müdürlüğü 31 Mart 2024 Mahalli İdareler Genel Seçimleri Seçim İstatistikleri Bülteni s. 35, 36.

(1) CHP, kazanmış olduğu 21 İl Merkezi Belediyesinden:

- ⇒ 7'sinde (Artvin, Çanakkale, Edirne, Zonguldak, Bartın, Yalova) ile Tunceli'de İlçe belediyelerinin çoğunluğunu almıştır.
- ⇒ 3'üde İlçe Belediyelerinin yarısını AK Parti ile eşit sayıda paylaşmıştır: (Bolu, Uşak, Ardahan).
- ⇒ 1'inde (Amasya) İlçe belediyelerinin yarısını alarak 1'inci sırada yer almıştır.
- ⇒ 8'inde 2. Sıraya düşmüştür: (Adıyaman Burdur, Giresun, Kırşehir, Kilis, Kütahya, Sinop, Kırklareli).
- ⇒ 3 ilde 3. Sıraya düşmüştür: (Afyonkarahisar, Bilecik, Kastamonu)

(2) AK Parti, kazanmış olduğu 12 İl Merkezi Belediyesinin;

- ⇒ 7'sinde İlçelerin çoğunluğunu almıştır (Bingöl, Bitlis, Isparta, Karabük, Niğde, Rize).
- ⇒ 1'inde (Bayburt) MHP ile eşit sayıda ilçeye sahip olmuştur.
- ⇒ Diğer 4 ilde (Aksaray, Çorum, Düzce, Elazığ) İlçe sayısının yarısından azını almıştır.

ÖZET TABLO

		2024 Seçimleri	2019 Seçimleri
Belediye Başkanlığı Seçimi Oy Oranı	CHP	% 35,80	% 29,81
	AK PARTİ	% 33,05	% 42,55
Büyükşehir Belediye Başkanlığı Seçimi Oy Oranı	CHP	% 42,00	% 29,14
	AK PARTİ	% 36,44	% 44,06
Büyükşehir Bld. Bşk. Sayısı	CHP	14	11
	AK PARTİ	12	15
İl Merkezi Belediye Bşk. Sayısı	CHP	21	10
	AK Parti	12	24
İlçe Belediye Başkanı Sayısı	CHP	315	181
	AK PARTİ	347	225
Belde Belediye Başkanı Sayısı	CHP	61	50
	AK PARTİ	170	204
Büyükşehir İlçe Belediye Sayısı	CHP	231	118
	AK PARTİ	166	291
İl Merkezi İlçe Belediye Sayısı	CHP	84	63
	AK PARTİ	180	225

SIYASİ PARTİLERİN BÜYÜKŞEHİR BELEDİYELERİNDE KAZANDIKLARI İLÇE BELEDİYE BAŞKANLIKLARI SAYILARI

	Byş. Bld.	İlçe	AKP.	CHP	DEM	BBP	İYİ P.	MHP	YRP	BAĞ.	DİĞER
Adana	CHP	15	-	9	-	-	-	4	1	1	-
Ankara	CHP	25	8	16	-	-	-	-	-	1	-
Antalya	CHP	19	2	16	-	-	-	-	-	-	1 (DP)
Aydın	CHP	17	4	13	-	-	-	-	-	-	-
Balıkesir	CHP	20	4	15	-	-	1	-	-	-	-
Bursa	CHP	17	9	6	-	-	2	-	-	-	-
Denizli	CHP	19	3	15	-	-	-	-	1	-	-
Diyarbakır	DEM	17	4	-	13	-	-	-	-	-	-
Erzurum	AK Parti	20	9	2	3	1	1	2	2	-	-
Eskişehir	CHP	14	4	8	-	1	-	-	-	-	1 (DSP)
Gaziantep	AK Parti	9	3	3	-	-	-	1	2	-	-
Hatay	AK Parti	15	8	4	-	1	-	1	-	-	1 (TİP)
Mersin	CHP	13	--	7	1	-	2	3	-	-	-
İstanbul	CHP	39	13	26	-	-	-	-	-	-	-
İzmir	CHP	30	1	28	-	--	-	1	-	-	-
	Byş. Bld.	İlçe	AKP.	CHP	DEM	BBP	İYİ P.	MHP	YRP	BAĞ.	DİĞER

Kayseri	AK Parti	16	8	4	-	-	1	3	-	-	-
Kocaeli	AK Parti	12	9	3	-	-	-	-	-	-	--
Konya	AK Parti	31	15	5	-	2	1	1	6	1	-
Malatya	AK Parti	13	7	5	-	-	-	1	-	-	-
Manisa	CHP	17	2	14	-	-	-	-	1	-	-
K.Maraş	AK Parti	11	3	4	-	-	1	-	3	-	-
Mardin	DEM	10	4	--	6	-	-	-	-	-	-
Muğla	CHP	13	2	11	-	-	-	-	-	-	-
Ordu	AK Parti	19	11	4	-	-	1	2	1	-	-
Sakarya	AK Parti	16	8	1	-	2	1	1	3	-	-
Samsun	AK Parti	17	8	1	-	1	1	2	3	1	-
Tekirdağ	CHP	11	2	9	-	-	-	-	-	-	-
Trabzon	AK Parti	18	11	2	-	-	1	2	1	1	-
Ş.Urfa	YRP	13	4	-	7	-	-	1	1	-	-
Van	DEM	13	-	-	13	-	-	-	-	-	-
Toplam		519	166	231	43	8	13	25	25	5	3

Kaynak: YSK Seçmen Kütüğü Genel Müdürlüğü 31 Mart 2024 Mahalli İdareler Genel Seçimleri Seçim İstatistikleri Bülten, s. 34.

SİYASİ PARTİLERİN İL MERKEZİ BELEDİYELERİNDE KAZANDIKLARI İLÇE BELEDİYE BAŞKANLIKLARI SAYILARI

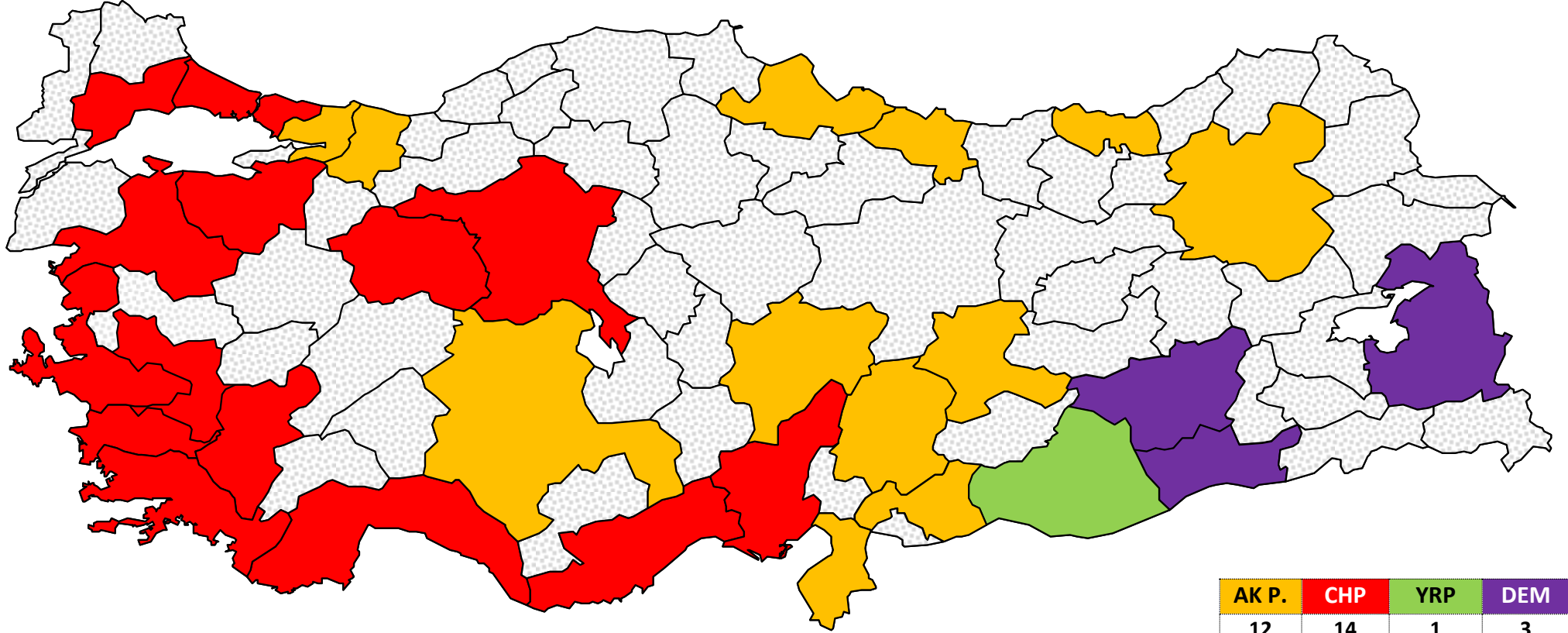
	AK P.	BBP	CHP	DEM	DEVA	DP	İYİ P.	MHP	SAADET	SOL	YRP	BAĞ.
Adıyaman	6	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Afyon	9	-	3	-	-	-	1	4	-	-	-	-
Ağrı	3	-	-	3	-	-	-	-	-	-	1	-
Aksaray	3	-	-	-	-	-	1	3	-	-	-	-
Amasya	2	-	3	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Ardahan	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Artvin	3	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bartın	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Batman	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Bayburt	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Bilecik	3	-	1	-	-	-	1	2	-	-	-	-
Bingöl	4	-	-	-	-	-	1	1	-	-	1	-
Bitlis	5	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Bolu	4	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Burdur	4	-	3	-	-	-	-	3	-	-	-	-
Çanakkale	3	-	7	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Çankırı	6	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-
Çorum	6	-	3	-	-	-	-	4	-	-	-	-

	AK P.	BBP	CHP	DEM	DEVA	DP	İYİ P.	MHP	SAADET	SOL	YRP	BAĞ.
Düzce	3	-	1	-	-	-	-	3	-	-	-	-
Edirne	2	-	5	-	-	-	1	-	-	-	-	--
Elâzığ	3	1	-	1	-	-	-	2	-	-	3	-
Erzincan	1	1	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-
Giresun	8	-	3	-	-	-	1	2	1	-	-	-
Gümüşhane	2	-	-	-	-	1	-	2	-	-	-	-
Hakkâri	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-
İğdır	2	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Isparta	8	-	1	-	-	-	2	1	-	-	-	-
Karabük	3	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Karaman	3	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Kars	2	-	2	2	-	-	-	1	-	-	-	-
Kastamonu	9	-	1	-	-	-	-	8	-	-	-	1
Kırıkkale	6	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-
Kırklareli	4	-	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Kırşehir	3	1	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Kilis	1	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Kütahya	2	-	3	-	-	-	-	6	-	-	1	-
Muş	1	-	-	3	-	-	-	1	-	-	-	-

	AK P.	BBP	CHP	DEM	DEVA	DP	İYİ P.	MHP	SAADET	SOL	YRP	BAĞ.
Nevşehir	-	-	3	-	-	-	-	3	-	-	-	1
Niğde	4	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Osmaniye	4	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Rize	7	-	3	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Siirt	5	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Sinop	4	-	2	-	-	-	-	1	-	-	1	-
Sivas	5	1	1	-	-	-	1	7	-	-	1	-
Şırnak	2	1	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Tokat	3	-	2	-	-	-	-	6	-	-	-	-
Tunceli	2	-	4	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Uşak	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Yalova	2	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Yozgat	5	-	-	-	-	-	-	7	-	-	1	-
Zonguldak	2	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Toplam	180	5	84	15	1	1	10	89	1	1	12	4

Kaynak: YSK Seçmen Kütüğü Genel Müdürlüğü 31 Mart 2024 Mahalli İdareler Genel Seçimleri Seçim İstatistikleri Bülteni s. 35,36.

HARİTA I. SİYASİ PARTİLERİN BELEDİYE BAŞKANLIĞI KAZANDIĞI BÜYÜKŞEHİRLER

 İl Merkezi Belediye Başkanlığı (51 il)

AK P.	CHP	YRP	DEM
12	14	1	3
Toplam 30 Büyükşehir Belediyesi			

HARİTA II. SİYASİ PARTİLERİN BELEDİYE BAŞKANLIĞI KAZANDIĞI İL MERKEZLERİ

